

OPEN BRIEF AAN LORD NORTHCLIFFE.

Berlijn, 22. Februari 1919.

Een Berlijnsche krant meldt dat Uw correspondent in den zin „zij dragen hun nederlag niet waardig“ de indrukken samenvat, die hij van de houding van het Duitsche volk gekregen heeft. Deze krant vertelt verder, dat Uw correspondent zijn oordeel heeft gevormd naar gesprekken, die hij gevoerd heeft bijna uitsluitend in het deftige hotel, waarin hij heeft gewoond. Hij zegt geconverseerd te hebben met dames en heeren, die gewend waren Parijs, Londen en Nice te bezoeken en die er vurig naar verlangen weer daarheen te kunnen reizen. Dus met Duitsche leegloopers. Hij vertelt verder van menschen, die hem volkomen onbekend waren, maar die hem toch verzochten hun geld en hun geldswaardig papier naar het buitenland te smokkelen—dus van dwazen, die hun vermogen onbekenden menschen willen toevertrouwen. Verder heeft Uw correspondent het over lieden, die zich in het buitenland willen laten naturaliseeren, dus van Duitschers, die eigenlijk geen Duitschers zijn.

Ik heb helaas niet het artikel van Uw correspondent, zooals het gepubliceerd is, in mijn bezit. Uit het excerpt, dat in de kranten verschenen is, zie ik echter dat Uw vertegenwoordiger, zooals de meeste andere journalisten van het buitenland, dat met Duitschland in vijandschap leeft, zacht uitgedrukt zijn roeping zeer oppervlakkig vervult. De paar menschen, met wie hij gesproken kan hebben, vormen toch niet het Duitsche volk en zelfs al zou hij met duizend Berlijners van de genoemde soort gesproken hebben, dan kon hij daarnaar niet geheel Berlijn, laat staan geheel Duitschland beoordeelen.

Het tegenwoordige Duitschland wordt gevormd door millioenen zuigelingen, die wegens gebrek aan melk sterven; millioenen kinderen, die hongerig naar school gaan en met pijnigenden honger naar huis terug keeren, waar zij wederom niet genoeg voedsel vinden; millioenen ondervoede jonge mannen in de universiteiten en andere onderwijsinrichtingen; millioenen werkloze arbeiders op straat en ontevreden in de werkplaatsen; millioenen bleeke vrouwen tehuis, die weer te zorgen hebben voor deze millioenen zuigelingen, kinderen, scholieren en arbeiders — dat is het Duitschland, mylord, dat men niet leert zien in een deftig hotel! En tot dit Duitschland behooren verder millioenen van zich afjakkende boeren, knechten, meiden, millioenen eerbare, hongerende handwerkslieden en kleine ambtenaren, onderwijzers en geestelijken en honderdduizenden geleerden en kunstenaars, technici en onderzoekers, die slechts voor hun werk leefden en nooit aan den oorlog gedacht hebben. Dit Duitschland heeft men in de school, op straat, in de kranten, in hun eigen land en in het buitenland gezegd, dat Frankrijk zich gereed maakt, geallieerden zoekt en heeft gevonden om het te vernietigen. Dit Duitschland heeft men gezegd, terecht of ten onrechte, dat gij, mylord, in dienst van Duitschlands vijanden de geheele wereld tegen Duitschland hebt gemobiliseerd.

Dit Duitschland heeft de wereld veel gegeven, wat, zoo lang beschaving en cultuur voortduren, niet vernietigd kan worden en dit Duitschland kan nog meer geven dan het heeft vernietigd. Dit Duitschland loopt gevaar vernietigd te worden door menschen, die aanvoeders zijn in uw land, het land van Shakespeare, Newton, de magna charta, den hoeksteen van de menschlijke vrijheid, door Lloyd George, Balfour, Bonar Law en anderen, die niet in staat geweest zijn den oorlog te verhinderen, niet in staat den oorlog te winnen en die niet in staat zijn vrede te sluiten.

Uw vertegenwoordiger heeft gelijk: lieden, zooals hij ze schildert zijn onwaardig; er zijn slechte Duitschers, omdat er slechte menschen zijn. Zijn er in Engeland geen slechte menschen en zijn daar geen wetten, geen rechters, geen tuchthuizen en gevangenissen noodig? Het is echter ook onwaardig van Uwe pers, mylord, en dom bovendien, een volk van zeventig millioen verschillende menschen, behoorende tot de meest verschillende stammen, zoo uit te scheiden en te smalen alsof zij allen, allen niets dan duivelsche misdadigers waren en niet voor het overgrootste gedeelte menschen als de Engelschen, christelijke menschen, mylord, als de Engelschen en de Franschen, even veel en even weinig engelen of duivelen! Waren alle Engelschen perfide, toen men van een „Perfide Albion“ sprak? Onwaardig, mylord, zouden de Duitschers zijn, die naar Parijs reizen willen, wanneer het blijkt juist te zijn, wat Lloyd George onlangs zei, dat de heeren te Parijs met algemeene stemmen besloten hebben Duitschland zijn kolonien weg te nemen zonder ook maar Duitschland hierin gehoord te hebben. Het zou onwaardig zijn aan de zelfde tafel plaats te nemen met lieden, die tot in alle bijzonderheden de samenstelling van den volkenbond bepaald hebben zonder de neutrale landen en Duitschland er in te kennen noch de Duitsche wetenschappelijken, die niet alleen over de noodzakelijkheid maar ook over de organisatie van den volkenbond boeken geschreven hebben, die door Engelsche en Amerikaansche geleerden gewaardeerd worden als het vademecum op dit gebied.

Indien ik Duitscher ware en aan de vredesonderhandelingen zou moeten deel nemen, dan zou ik het eveneens beneden mijn waardigheid achten aan de zelfde tafel plaats te nemen met menschen, die hebben gezegd, dat de Duitschers, d. w. z. alle Duitschers, melaatschen, ruwe barbaren en gemeene leugenaars zijn. Ik zou alleen met mannen onderhandelen, die toegeven dat gedurende den oorlog aan beide zijden gezondigd is, en die eerlijk bereid zijn niet den geest van haat en wraak en wantrouwen te laten overwinnen, doch den geest van menscheeljkheid, gerechtigheid en vrijheid, die een nieuw Europa wil opbouwen, ontsmet van oorlogsgevaar. Voor dezen geest alleen hebt gij toch gestreden, mylord. Ik behoor tot hen, die niet gelooven, dat gij dit slechts tijdens den oorlog hebt beweerd. Strijdt gij dus verder, tot deze geest ook den vrede beheerscht! Doch dan mogen niet alleen politici en militairen, vergrijsd in de oude opvattingen, over den vrede beschikken, maar moeten deze eenzijdige vertegenwoordigers van het geweld en het nationale egoïsme gecontroleerd worden door vertegenwoordigers van het zuivere en vrije menschdom.

Daarom zend ik U de brochure „Duitschlands bestraffing“ een Open Brief aan Clémenceau van Heinrich Nienkamp, waaruit gij den geest van het Duitsche volk beter leert kennen dan van Uwe en andere krantencorrespondenten. Nienkamp was reeds voor den oorlog tegen den oorlog en voor den volkenbond, tegen imperialisme en voor gelijke rechten der volken op politiek, oeconomisch en cultureel gebied. Toen Duitschland op het hoogtepunt stond van zijn militair succès ontvouwde hij zijn plan, dat er naar streefde in het vredesverdrag af te zien van annexaties en finantieele schadeloosstellingen, van vernedering en economische verzwakking van den overwonnen en naar het sluiten van een overeenkomst, waarbij bepaald zou worden, dat de volkenbond alle oorlogschulden zou overnemen om volgens een vaste regeling der delging en rentebetaling de voornaamste last te leggen op de schouders van de volgende generatie, waardoor een snelle

en krachtige wederopbouw mogelijk gemaakt zou zijn. Nienkamp is dus geen gecompromitteerde man en moet bij U gehoor vinden. Ik vestig in het bijzonder Uw aandacht op de volgend passage uit de brochure:

„Niet omdat de geest ontbrak, die nu der wereld nieuw leven zal moeten geven — die geest ontbrak bij de andere volken evenmin als in Duitschland — is het ongeluk over ons gekomen, maar omdat deze geest machteloos was door de verdeeldheid van zijn aanhangers tegenover den slechten geest van het geweld. Men moet den goeden geest macht verleenen. Hij moet bij de vredesonderhandelingen vertegenwoordigd zijn. Zijn vertegenwoordigers zijn van meer gewicht dan alle andere deelnemers aan het congres. Daar kunnen aanwezig zijn nog zoo vele vaklieden en deskundigen, daar mogen militairen spreken over de militaire aangelegenheden, geographen en ethnographen over de grenzen der staten, staatslieden over quaesties van binnenlandschen en buitenlandschen politieke aard, juristen over rechtsquaesties, staats-huishoudigen over handel en industrie, financiers over geldelijke aangelegenheden, capaciteiten op het gebied van spoorwegen en scheepvaart over verkeersaangelegenheden, naast deze allen en boven deze allen moeten menschen staan, die den niet aan een vak gebonden, geen speciaal belang dienenden geest vertegenwoordigen, die even stellig als de poolster de richting aanwijst naar de haven van den waren, duurzamen vrede. Het moeten mannen en vrouwen zijn, in wie de heilige vlam van de menscheijkheid gloeit, mannen en vrouwen, die niet onder den druk van den nood, door de overtuigende lessen van de verpletterende ervaring eerst een andere meening gekregen hebben, doch die reeds voor den oorlog hebben gewezen op den waanzin van den oorlog, onverschillig in welk land, onafhankelijk van de overwinningen of nederlagen van het oogenblik, die den geest van het vrije menschedem verdedigd hebben tegen nationaal egoïsme en belangenpolitiek met de argumenten, die op zoo verschrikkelijke wijze gebleken zijn door den oorlog en diens afloop de juiste te zijn. Het komt niet op groote namen aan, noch minder op hooge titels en posities, want niemand, die tegen den stroom van de nationalistische machtpolitici zwom, kreeg zoo'n titel of positie. Alleen geest en karakter, die de ziel van de menscheijkheid in zich opgenomen hebben, hoofd en hart, die begrijpen en levend voelen, mogen beslissen wat noodig is om de menscheijkheid te verlossen“.

In Engeland zijn er niet slechts honderd, maar ten minste duizend geschikte mannen en vrouwen, in wie de heilige vlam van de menscheijkheid gloeit. Zulke mannen en vrouwen en niet Lloyd George en diens meelopers kunnen de menscheijkheid redden uit de heerschappij van oncultuur. Wendt gij Uw grooten invloed aan opdat zulke lieden met gelijkgezinde mannen en vrouwen uit alle landen vereenigd worden tot een congres van de menscheijkheid, om te werken in het belang van een werkelijken cultuurvrede. Een Duitscher behoeft aan dit congres niet deel te nemen. Want het gaat om het lot van de menscheijkheid en dit nemen ook niet-Duitsche cultuurgeesten zich zoo ter harte, dat de nationaliteit er niets toe doet. De ware geest van het menschedom zal tegen elke knechting van Duitschland protesteeren, ook wanneer geen Duitche stem zich daartegen verzét. De Duitche cultuurgeesten hebben dit vertrouwen en houden zich liever op een afstand, niet alleen omdat dit waardiger is, maar ook om niet den schijn te wekken alsof zij voor hun speciale belangen opkomen, alsof zij twijfelden aan de gerechtigheid van hun zaak. Gerechtigheid en wijsheid moeten voor zich zelf spreken. Moet ook gij, mylord, zoo'n areopagus van den geest en het hart, niet vergiftigd of ontheilgd door Hunnen, Barbaren en leugenaars, niet ten zeerste wenschen en erkennen als den hoogsten beschermer van de vrijheid en de gerechtigheid?

De te Parijs bijéén gekomen politici en militairen kunnen de problemen niet oplossen zonder de medewerking van een areopagus des geestes er des harten van de wereld.

De socialisten willen als politieke partij een controleerend instituut oprichten ten bate der arbeiders; het zou echter

beter zijn, indien de edelsten van hen, vereenigd met de edelsten van alle partijen, zuiver van het menscheijkheidsstandpunt, den staatslieden raad geven en de diplomaten controleeren zouden.

Gesteld, mylord, dat de politici te Parijs Duitschland veroordeelen, zonder het gehoord te hebben en dat Duitschland weigert dit vonnis aan te nemen: hoe zal dan het vonnis ten uitvoer gebracht worden?

Wordt Duitschland verkracht, dan hebt gij tevergeefs dezen verschrikkelijken strijd gestreden. In het vertrapte Duitschland zou een vuur smeulen, dat ook Uw land en Frankrijk in brand zou steken. Ook zonder oorlog!

Speel niet te lang met het vuur. Het zal de Engelsche nietsdoeners en bezitters van geldswaardige papieren-gij hebt daar even goed onwaardigen als Duitschland-mede in het verderf storten! Geloof niet, dat gij U beveiligen moet tegen een nieuwen oorlog met Duitschland. Vrees veeleer de naar de wereldrevolutie strevende wraak van den beleedigden cultuurgeest en vrees Gods straf, wanneer gij miljoenen onschuldige kinderen, vrouwen en grijsaards verder jaagt in honger en ellende.

Beschaving en cultuur hebben de menscheijkheid tot een hooge ontwikkeling gebracht. De arbeiders, die met het hoofd en de handen werkten, hebben de volken groot gemaakt. Politici en diplomaten hebben een onheilvervol invloed gehad op het lot der staten. Die weten nu in noch uit. Roep de menschen, die met het hoofd werkten, opdat zij de politici en diplomaten bevrijden en geef de wereld aan hen terug die haar opbouwden. Ziet gij, mylord, niet het Mene Tekel aan den muur? De autocraten en diplomaten hebben zoo huis gehouden, dat de arbeiders nauwelijks genoeg te eten en geen tijd hadden om zich geestelijk te ontwikkelen. Deze arbeiders willen thans de wereld nemen en wee hun en wee den gecultiveerden, wanneer het geweld neemt wat het verstand zou moeten geven.

Wanneer menschen, die geen discipline over zich zelf geleerd hebben en soldaten, die de discipline verleerd hebben, de heerschappij tot zich trekken, dan is niet alleen de cultuur in gevaar, het naakke leven der menschen, maar dan staat het bestaan der menscheijkheid op het spel.

Millioenen en nog eens millioenen mannen waren jaren lang ver van hun vrouwen, kinderen en werk, gescheurd uit de gewone omgeving met haar plichten en haar vreugde van een ordelijken toestand, opgehitst tot haat en bloed en brand. Een gedeelte heeft het gevoel voor zedelijkheid verloren, is ruw geworden, door ongebreideld egoïsme en overdreven eigendunk in staat tot elke gewelddadigheid. Een ander gedeelte met afschuw vervuld door de onzinnigheid en de gruwelen van den oorlog, door de verkrachting van den cultuurgeest door de imperialisten en kapitalisten, wil de wereld veranderen en haar den werkelijken vrede brengen. Wee, wanneer deze zich bedrogen voelen, wanneer zij tot de overtuiging komen, dat zij niet gestreden hebben voor de redding van de beschaving doch voor de lords en kapitalisten, die Duitschland willen knechten en het zijn kolonien ontnemen! Enkele fanatici onder hen zijn voldoende om de groote massa van de ontevredenen mee te sleuren in den strijd tegen alles, wat de orde van thans steunt.

En hoe langer Uw soldaten in het veld blijven, hoe dichter zij in aanraking komen met de Duitschers, des te meer zullen zij zich bewust worden, dat de „Hunnen“ niet meer gevaarlijk zijn, dat er geen Prussianisme en geen militarisme meer te vernietigen valt, en dat de Duitche republiek een echte democratie is en haar president een door geest en karakter uitmuntende zoon van het volk.

Zend Uwe talrijke berichtgevers toch eens onder Uw eigen soldaten en onder mijn landslieden. Gij zoudt dan niet afdrukken wat Uwe reporters U berichten zouden. De Amerikanen, die Uw land behoed hebben voor den toestand, waarin Duitschland zich thans bevindt, zouden met de openhartigheid, hun eigen, Uwen reporters zeggen, ieder naar de eigen opvatting, dat zij gestreden hebben voor de democratie, voor België of voor de heerschappij van Amerika, dat

zij alles hebben gewonnen zonder genoodzaakt te zijn het Duitche volk te knechten of het zelfs de zoo noodige landbouwmachines weg te nemen. Ik heb slechts één onder de twintig miljoen Amerikaansche stemmen. Gij zult er echter weinigen onder de twintig miljoen vinden, die wanneer zij de waarheid hooren, vóór het wegnemen van de Duitche kolonien zouden stemmen, ten bate van Engeland, Japan of Frankrijk, niettegenstaande het besluit zoogenaamd met algemeene stemmen te Parijs gevallen is.

Als Engelschen de spoorwegen, havens, petroleumbronnen, mijnen in de Duitche Kolonien zullen exploiteeren, dan zal niemand gelooven, dat Engeland gevochten heeft voor de vrijheid der menschen. De kleine staten zullen Engeland beïden, en Goddank, mylord, hebt gij genoeg landgenooten, die het misprijzen dat gij door valsche voorspiegelingen tot oogsten komt, waar anderen hebben gezaaid.

Hier werden de lieden, schuldig aan het uitbreken van den oorlog of daarvoor verantwoordelijk en de onbekwamen verwijderd uit hun leidende positie. Bij de vijanden van Duitschland geven zij nog steeds den toon aan. Zij laten hun eigen volken verder bloeden en kunnen hun handelwijze slechts hierdoor rechtvaardigen, dat zij thans Duitschland vernietigen om ten minste den dol geworden menschen in het eigen land een offer voor te werpen, dat verscheurd kan worden.

Te oordeelen over de vraag of de wereldvrede verzekerd is door een verkrachting van Duitschland, of een volkenbond zonder gelijke rechten voor Duitschland de belangen van de menscheijkheid zal dienen, of door verdere oeconomische verzwakking van Duitschland de wereld gebaat en het bolsjewisme verhinderd zal worden, of Duitschland zonder het bezit van kolonien, in verhouding tot zijn grootte, leven kan, of de Duitschers niet in staat zijn onbeschaafde volken te regeeren, of zij alleen, en ook niet Engelschen, Franschen, Belgen fouten gemaakt en wreedheden begaan hebben, te oordeelen over deze vragen zou ik liever overlaten, en waarschijnlijk ook gij, mylord, die voor gerechtigheid strijdt, aan een areopagus van lieden als bijv den bisschop van Canterbury, Jane Addams, H. G. Wells, Guglielmo Ferrero, Maxim Gorki, Romain Rolland en anderen van dezen geest dan aan Lloyd George, die, om zijn oorlogspolitiek te rechtvaardigen en zijn verkiezingsbelofte te houden, kolonien moet nemen, ofschoon Uw natie

deze niet noodig heeft en ofschoon U en Uwen geallieerden onaangename verplichtingen en moeilijkheden kunnen rijzen door de „veroverde“ kolonien.

Dit alles zijn vraagstukken, mylord, die juist de belangenpolitici het allerminst kunnen oplossen. Daarom: zorgt Gij voor den areopagus van het menschedom, die boven elk chauvinisme staat en het nationale en kapitalistische egolisme binnen behoorlijke perken houdt. Gij kunt een roeping vervullen. Duizenden van de besten der wereld zouden U steunen en U prijzen als den waren bevrijder van de wereld.

Ja, ik ga zoo ver, dat Gij den heer Wilson vragen moest kalm thuis te blijven. Hij is de eenige man, die de gewichtige functies van den president van de grootste republiek ter wereld kan uitoefenen. Er zijn echter duizend geschikte mannen en vrouwen in Amerika, in wie de „heilige vlam der menscheijkheid gloeit“ mannen en vrouwen, die in den areopagus ook zonder den heer Wilson de door hem geformuleerde principes van de gerechtigheid beter verwezenlijken kunnen dan de heer Wilson zonder den areopagus. Zijn vriend Bryan, die zijn leven gewijd heeft aan de zaak van den vrede en de menscheijkheid, kan de Amerikaansche geestesdelegatie hierheen brengen, terwijl Wilson in Amerika de op buit beluste politici in toom houdt. Wilson heeft het gebied der wetenschap, zooals hij zelf vaak verklaarde, alleen verlaten om in dezen geest zijn land te dienen en daar heeft hij nog genoeg te doen; hij zelf heeft de lijst van werkzaamheden die hij in Amerika te volbrengen heeft, herhaaldelijk opgesteld: tot nu heeft hij helaas slechts een klein gedeelte kunnen tot stand brengen. En komt het niet spoedig tot een wereldvrede der gerechtigheid, dan zal de wereldrevolutie hem hed verdere werk uit handen slaan.

Mylord, ik ben voor dertig jaren Amerikaan geworden, omdat ik tot een volk wilde behooren, dat zich een Lincoln tot symbool nam voor alle tijden. Lincoln zei: „Nothing is settled till it is well settled“. En thans is er geen grootere taak ter wereld dan het sluiten van een vrede van gerechtigheid en wijsheid. Wordt deze taak niet geheel vervuld, dan is zij in het geheel niet vervuld. En het ongeluk van de wereld is grooter dan tevoren.

Ik ben, mylord, Uw zeer dienstwillige
William Borsodi.